

**Confutatio quarundam calumniarum, In Nonnullis scriptis, imprimis
Programmatibus non ita pridem Gryphiswaldiae editis, contentarum: ubi simul
Auctor eorundem acerbitatis, superbiae & conscientiae cauteriatae convincitur**

[S.l.], 1728

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn815699301>

Druck Freier Zugang

28. n. 28. n.

Pa - Wb.

19^a 96

CONFUTATIO

quarundam calumniarum,

In

Nonnullis scriptis, imprimis Programmatibus non ita pridem Gryphiswaldiæ editis, contentarum;

ubi simul

Auctor eorundem acerbitatis, superbiæ & conscientiæ cauteriatæ convincitur,

A. C. 1728.

COMPUTATIO

quarundam calculorum

in

Notulis Geopet. impinis Programmati-
bus non ita pridem Gryphiswaldis edi-
tis contentum;

ubi simul

Autor eorundem accipiens, Supplementis & corrigendis
cunctis continet

A. C. 1728.

I, N, J.

In hoc depravato & exulcerato seculo, proh dolor! multos ambitiosos eosque tamen ridiculos, & vanissima superbia stolidos homines reperire licet, qui cum nullum plane in alios, honore & dignitate utpote æquales, ipsis competat jus, nihilominus tamen illorum rectores esse volunt, illisque non ut ingenuis imperare, sed quasi in mancipia dominari præsumunt, suisque in scriptis id unice agunt, ut pios & innocentes & stolidæ atque iniquæ ipsorum dominandi libidini se mascule, ut oportet, opposites, mendaci atque venenato calamo falsisque imputationibus, nominis fama atque existimatione privent, & in vitæ etiam, quantum in ipsis est, sæpenumero & honoris periculum conjiciant. Speciosis quidem & sanctis titulis tractulos & chartulas suas inscribunt, nil nisi pietatem erga DEUM, modestiam, pacem & concordiam spirantibus, quæ tamen unice ad odium & invidiam, variis iisdemque putidè confictis mendaciis proximo conflandam, atque ad omnium contra ipsum arma concitanda spectant: dum inanibus fermunculis quoscunque in innocentes aculeos, detestanda & scurrili libidine conjiciunt, & quicquid ad minuendam proximi dignitatem videri poterat quicquam conferre, magna licentia & temeritate pudenda effutiunt, quo indignationi & imperiosæ ambitioni satisfaciunt, quæ rerum humanarum perturbatrix & bellorum incitatrix est, illis similes philosophis, quos ait Tullius, in his ipsis libris, quos scribebant *de contemnenda gloria*, nomina sua cum ambitiosis titulis inscripsisse, atque ex gloriæ vituperio, gradum sibi viamque ad gloriam fecisse, quorum ridiculorum hominum vanissima insolentia, cui tandem incognita esse potuit? Sic etiam Hi multum de pace cum Deo et proximo scribunt & papyrus atque chartam collutulant, nihil tamen revera agunt aliud, quam ut probos injuriis & calumniis Diabolicis afficiendo, ipsisque inimicos excitando, omnia turbent & misceant, sub pacis & mansuetudinis specie & obtentu, morum pravitatem occultando, Diabolum imitando, qui technas texendi callidissimus, easque exercendi promptissimus, nunquam non adversus eos, qui fidei veræ, & erga DEUM pie, erga proximum juste, erga se ipsos sobrie agendo; vitæ sinceræ

A 2

sunt,

sunt, inimicos excitent fraudulentè, & foveant truculenter. Comprobatum alias vetustate non unius philosophi monitum est: Philosophiam omnium trium (quas nominare solemus Superiores) Facultatum Cultoribus & Professoribus inservire. Sic Theologia excipit Metaphysicam, Juris Consultus Ethicæ vestigiis insistit; Medicus incipit, ubi Physicus desinit. Quamvis autem Philosophiæ usus per reliquas disciplinas latissime se extendat, maximaque ubertate se diffundat, sit tamen hoc cum aliquo discrimine. Sublimiori Theologiæ destinatum, naturali indigere Theologia & notitia Metaphysices; In Medico requiri, antequam is se Hippocratis auditorem profiteatur, naturalis Philosophiæ notitiam, tam notum est, quam quod notissimum. Juris Consultus de utraque juris scientia rectè sponsuro, & quicumque alius officio suo in omnibus rite defuncturus inter alia quam maxime rerum moralium subsidio summe opus habet, ita ut propria vitia ante intimius cognoscere valeat. quàm aliorum taxare inepte & temere præsumat, ne nimis (ut fieri videmus) affectibus ob philautias & intolerabilis arrogantia magnitudinem abreptus, turpissime se omnibus Sapientibus & æquis rerum æstimatoribus det, risuique se & ludibriis aliorum in propriam sui ignominiam miserè exponat, propriæque Personæ suæ Characterem, & quam impotentissimi animi homo sit, non sine commiseratione aliorum, quod tamen alias Viri Sapientis non est, manifestissimè prodat, ut adeo ipsi occinè jure merito illud proverbium veriverbium possit: *Proprium stultitiæ est, aliorum cernere vitia, oblivisci suorum.* Si verò est stultitiæ, aliorum cernere vitia, & oblivisci suorum, putabimusne, illum supremum stultitiæ gradum ascendisse, qui aliorum benefacta pleraque vituperat, & odioso vitiorum nomine suggillat, suorum autem vitiorum & facinorum etiam in hominum oculos incurrentium & ita manifestorum ut omnium admirationem mereantur, non solum obliviscitur, sed etiam eadem pro bonis operibus venditat, seque pro mero Sancto reputari vult, ita ut vix credibilis sit tanta in homine, qui Christianus & Sanctus videri vult, mentis cæcitas, & voluntatis obstinatio, qua sibi falsam & scientiæ & sanctitatis persuasivonem induit. *Dudum est, inquit B. Mayerus in præfat. Commentationis de Pietistis veteris Ecclesiæ, ex quo moralium Doctoribus oculi doluerunt, quibus conspicandum invitis fuit, Virginum ornatu scorta superbire, nominibusque virtutum vitia conddecorari; nec nunc demum philologorum percepta fuit querela, quod genuina rerum vocabula jam pridem amiserimus.* Deplorandum est, sacris quondam Magorum & justitiariorum titulis, fucatæ sapientiæ & perversæ justitiæ Institores & ministros; supra mensuram humanæ sapientiæ tumentes,

tes, & ob inanem dominationis affectationem, omni turbido motu vacantes, pacis, concordiaë, & compositionis Auctores & amatores; mancipia Satanæ, jura divina & humana permiscentia, consilioque ac auctoritate sua omnia turbantia, animoque & vultu efferato non nisi minas spirantia, inelyta & mansueta nomina insigniri, magnoque in pretio haberi. *Hinc fit non raro, inquit Salvianus Lib. I. de Gubernatione, ut David esse velit, qui Saulem tyrannide consecratur, Martyr, qui est alioquo Episcopus, Johannes Baptista, qui est pharisæus. Hinc fit, ut cæci sint, qui sibi sunt visi oculatissimi.*

Perversum inflatum & inficetum hominum genus hodie reperitur, quod Donatistarum mores protervos & tumidos depingit, singularem vitæ sanctimoniam præ se ferens, ut de illo merito, quod *Optatus Milevitanus Sec. IV. Pater Lib. II. de Schismate Donatistarum*, de his scripsit, usurpes: *Tractatus vestros ad injurias nostras explicatis, quia vobis specialem sanctitatem de superbia vindicare contenditis; ille vobis videtur Christianus, qui quod vultis, fecerit, non quem fides adduxerit: & Lib. IV p. 121. Nullus vestrum est, qui non convitiis suis tractatibus & scriptis misceat; tractatus vestros et scripta ad nostras injurias explicatis; Quicquid profertis, fratri injuriam facitis.* Certe non aliud contumeliaë genus est, quam quo illud hominum genus. nova pietate & sanctitate turgens, hodie probos bonosque afficit, cum perquam illi familiare sit, in scriptis suis, sive disputatio sit, sive quodcunque programma, innocentes convitiis proscindere, dicacique scribendi genere & aculeatis phrasibus petulanter & proterve lacessere, sine ulla necessitate, ex mero odii in immerentes evomendi pruritu. Videre hoc inter alia licet in nonnullis Disputationibus & Programmatis, quæ hætenus Gryphiswaldiæ prodierunt. Non tangam hoc loco quæ in eis continentur salutari doctrinæ adversa, siquidem illa jam in publicis Scriptis pro merito redarguerunt Viri de Ecclesia Lutherana puriori meritissimi. Quæ inibi extant maledicta in Viros innocentes petulantissime effusa, eadem ex parte iidem Viri Doctissimi castigant. Imprimis in Disputatione Dn. D. Gerdesii de pænis Hæreticorum multa occurrunt, quæ temerarie & imprudenter dicta esse videntur, & in favorem Pietistarum prolata, Severissimisque Edictis Regiis Suecicis contraria, qualia sunt: *Quando excusat Theologos*, qui multa in Theologia suis propriis verbis enunciant, sicque concedere videtur, Theologum non obligari, ut cum aliis Orthodoxis loquatur, nec cogi eum posse, ut verbis alienis, aut ab aliis præscriptis, necessario mentem suam exprimat, sed Libertate sua uti possit &c. item quando negat Pietistas esse errorum convictos, & pro Hæreticis civiliter talibus declaratos; item: *Quando de novis sectæ nominibus ad invidi-*

am compositis conqueritur. Quando non veretur scribere: Hodie omnes pios & pietati verè & sincerè addictos, propterea invidioso nomine Pietistarum traduci. Quando damnabilem vocat privatorum licentiam, qua velint Pietisticos errores denunciare, quoniam officii ratio eos in communionem juris non admittat &c. Talia non solum in conflictu, uti rumor est, studiosus quidam Juris Nobilis Doctissimus ex merito perstrinxit, ad Edicta Regia provocans; Sed eadem quoque & alia plura publice sunt refutata ab Aug. Ludolphi, qui animadversiones ad dictam Disputationem edidit; & quam ignarus Dn. Auctor Disput. rerum Theologicarum sit, ostendit. Magis autem adhuc eadem sunt diluta ab Antonio Drasen in Tractatu, quem inscribit: Der Pietisten zu Greiffswald Triumph ohne Sieg, in Erwegung einer daselbst gehaltenen Juristischen Disputation de penis Hæreticorum. Nec minus ab Auctore der ganz unvermutheten und schleunigen, jedoch wohlgegründeten Gedanken von der Straffe, welche die Patroni derer Ketzer, so denenselben überhelffen, und vertheidigen, nach denen Rechten zu gewarten haben. Ut illud proverbium: Turpe est Doctori, cum culpa redarguit ipsum, huc quadrare optime dixeris, quod docetur in Dialogo Germanico mox citando, ubi Auctor programmatis, quo indicitur Oratio Dn. D. Scheffellii, ex merito taxatur, quod aliis inscitiam exprobrat, eisque egregiè præscribat regulas, in scientia quam profitentur observandas, quas tamen ipse turpiter neglexerit, quando in Disputatione de penis Hæreticorum, Theologica tractare temere ausus fuit, quæ tamen sunt supra captum, quo ipso commisit, quod in programme in aliis reprehendit, qui, quando aggreduuntur doctrinam sibi ignotam, plerumque per inscitiam turbas circa eam movere soleant, ex vero pronuncians, ejusmodi multiscientiam tam facile stultum quam Sapientem facere. In ejusmodi vero conatus temerarios, quando Jctus controversiis sacris ore calamoque se admiscere incipit, & convitia in immerentes effundit, merito serio animadverti deberet, si quidem non fas est, ut tale in se susceptum temere Pietistarum patrocinium impune ferat, cum multum damni, ut mihi relatum, per hoc susceptum patrocinium, Ecclesiæ, Patriæ & Academiæ fuerit illatum, siquidem isti patrocinio innixi, mox magis magisque sese extollere & liberius errores disseminare nihil quicquam extimuerunt. Sed forte erit mox tempus, ubi fuco omni absterfo, sui cuique ponetur pretium, & quid ab Auctore Disputationis & morum alienorum Censore præstitum sit, accurate subducto calculo, computabitur.

Profectò DEus propter tale patrocinium, quando ea ratione ingenii & ætatis vires turbis in Ecclesia per Novatores exortis magis serendis & augen-

augendis, quam sedandis, instruendæque calumniæ prodiguntur, pœnas exiget tanto severiores, quo majus & pestilentius extali patrocínio damnnum in Ecclesiam patriam & Academiam redundaverit. Imprimis cum neglecta omni pœnitentia, non desinat quacunq; occasione data eos, qui bonarum partium sunt, ad internecionem usque persequi, & mordaci scribendi genere constanter eos aggredi, chartaque dentata dilacerare, eorumque existimationem & famam per obrectationem arrodere. Quæ nuperrime sub nomine ejus edita sunt Programmata, injurias atrocissimas continent, & maledicta plura, ut vix credibile sit talia à Viro qui pius videri vult, prodire potuisse. Quæ in eis occurrunt sanæ doctrinæ non conformia, ea recentissime non sine modestia notavit & coarguit *Johannes Francisci* in Dialogo Germanico super nonnulla scripta, inter quæ referuntur tria Gerdesii Programmata, de quibus agitur p. 49. seq. Hinc supervacuum videri posset, aliquid ad ea adducere, præterquam quod ad retundendam contumeliam visum est facere, quo injuria innocentibus facta, luculentius demonstraretur. Ad quosnam autem digitus intendatur, quando multa convitia & probra in variis scriptis maledico & contumelioso ore evomuntur, obscurum esse non potest. Dudum enim est, quod tales homines, inimicos se exhibeant infensissimos iis, qui ipsorum partes amplecti recusant, & fortiter semet recrudescentibus hinc inde Veterum schismatum erroribus opponunt. Varia autem sunt convitiatorum genera, quæ cum fociis confingunt, ut labem aspergere innocentibus possint. Cum vero solenne admodum sit his hominibus, ut in nomine & invocatione Numinis incipiat & subsistat omne ipsorum nefas; videas eos in scriptis suis eorumque titulis de pace cum DEO & conscientia sua multum gloriari, quos tamen cauteriatam & recordatione actionum suarum, nunquam timore vacuum conscientiam habere necesse est, si blandiri sibi ipsis nollent, nec omnem pietatem & timorem erga DEum deposuissent. Divina æque & humana jura requirunt & serio injungunt, ut ii quibus talia jura tuenda & exercenda supremus Legislator concessit, laboriosissime & severissime jus dicant, & miserorum, afflictorum & inopum causam strenue sine ulla mora agant, eosque à nequissimorum hominum, quorum iniquis ludibriis exponuntur, injuriis & frivolis actionibus liberent. Viduarum & Orphanorum conditione, nulla datur afflictior & calamitosior, & prorsus nil abest, quin sint personæ miserrimæ. Harum vero justissimam causam, dudum jam à prudentissimis piissimisque juris divini & humani arbitris peroratum & juste decisam, sed quam sceleratissimus & perditissimus Nebulo ex malevolo animo, iniquis artibus & machinis opprimere studet, in hujus gratiam ultra annum spatium cum omnium hominum

ad.

admiratione protrahere, & frigidissime tractare, nullisque lacrymis querelis gemitibus afflictorum & injuste oppressorum moveri, ut prompte justitia exerceatur, sed moras longissimas ducere, usque dum tandem pars læsa inops, & miseris cooperta omnique spe salutis & auxilii orbata, & mærore defatigata penitus jus suum relinquere cogatur, quod ludicator iste auctoritati omnium illudens, mente conscelerata ac nefaria concupiscit. Hæc inquam, quomodo cum pace erga DEum cum tranquillitate conscientia consistere possint, videant isti altæ pacis cum DEO falsi buccinatores, & caveant, ne in securitate sua carnali sibi blandiantur, & dum hæctenus instar cadaveris aut emortuæ carnis, sensu omni caruerunt, tandem sed nimis fero aculeos & diviniore immisos stimulos persentiscant. Neque enim miserorum & afflictorum, quorum providentissimum Numen defensor est, causas & res ex callido versutoque jure, sed æqualiter & secundum viam juris ita dijudicari & prompte atque expedite decidi oportet, ut nihil loci sit favori erga homines fraudis sceleris perjurii plenissimos, & à timore DEI alienissimos, nihil loci sit proprio commodo & vindictæ cupiditati. Certe detestanda est & abominanda omnibus bonis talis vitæ & juris praxis, quæ pacem cum DEO comitem habere nequit. Dolent omnes pii istam oscitantem & dormitantem juris sapientiam, quibus nil tam execrandum, tam detestabile, tamque pestiferum videtur, quam in causa Viduæ & pupillorum, fumum vendi credulis, & fucum fieri imperitis, dum sancto nec violabili olim pietatis nomine, nulla non scelera & nefaria consilia velari possunt. O si tales securi animi homines ita agentes, & nihilominus gloria & prædicatione pacis cum DEO & conscientia sua insolentius sese supra alios efferentes, cogitarent, quam falso ducantur gaudio, & quam facile possit fieri, ut sperantes jam amoto omni metu, interea oscitantes opprimantur! O si cogitarent illud Pauli Gal. VI. *Nolite errare, DEus impune non irridetur.* & illud Siracidis: Cap. XXXV. v. 15. *sqq. DEus est judex, & non est apud illum gloria persone. Non accipiet DEus personam in Pauperem, & deprecationem læsi exaudit: Non despiciet preces pupilli; nec viduam si effundat loquelam gemitus. Nonne lacrymæ Viduæ ad maxillam descendunt, & exclamatio ejus super elicientem eas? à maxilla enim ascendunt, usque ad cælum, & Dominus exauditor delectabitur in illis. Qui adorat DEum in oblectatione succipietur, & deprecatio illius usque ad nubes propinquabit, oratio humiliantis se, nubes penetrabit, & donec propinquet non cessabit, & non discedet donec altissimus aspiciat. Et Dominus non elongabit, sed judicabit justos, & faciet judicium, & fortissimus non habebit in illis patientiam, gentibus reddet vindictam, donec tollat plenitudinem superborum, & sceptrâ iniquorum contribules*

bulet, donec reddat hominibus secundum actus suos, & secundum praesumptionem illorum. Nec non illud Mosis: *Vidua & pupillo non nocebitis; Si laeseritis eos, vociferabuntur ad me, & ego audiam clamorem eorum, & indignabitur furor meus, percutiamque vos gladio, & erunt uxores vestrae Viduae & filij Vestri pupilli* Exod. XXII. v. 22. sqq. Et qualem porro pacem altam & securam cum DEO colere illos etiam putabis, qui quamvis ipsi forsan hac vel ista in re in tantum sceleris sunt puri, ut nullius delicti contra jusjurandum quo publico se obstrinxerunt commissi sibi sint conscii, quia nihil, quod bono publico cedere debuit, per fraudem rapuerunt sibi, nihilominus tamen de delictis aliorum nimis indulgenter loquuntur, in rebus multis ad salutem publicam pertinentibus connivent, & quamvis forte sibi suoque animo nullius talis delicti unquam gratiam faciant, facile tamen alterius libidini malefacta condonant, eaque silentio premunt, modo eos hac ratione in partes suas trahant, sibi que arctius unire possint, ut in aliis sibi indulgeant, suaeque libidini, in dominatione super alios exercenda, in opprimendis piis & innocentibus, iniquae & temere affectatae talismodi dominationi se pro conscientia opponentibus, obsequantur, lenique se patiantur animo, ut quodcunque animo libitum est, facere possint. Videas hosce homines, quo laudem inanem captent apud vulgus imperitum, ac si praeter aliis in officio sibi conjunctis, conscientiae suae rationem habeant, & boni publici curam enixissime agant, in minimis esse legum tenacissimos & observantissimos & lynce oculatiores; in rebus autem majoris momenti quandoque talpa caeciores & parum saepe de salute boni publici curanda sollicitos, aliorum vero privatorum commodis magis faventes, quam bono publico litantes, si alia ratione suae dominationi, quam cum sua affectant familia, ad quam etiam amplificandam firmandam & stabiliendam tanquam ad supremam legem omnia referunt, recte consuli non posse vident, id unice summa ope neglecta quoque salute publica, nitentes, ut vel suos materni paternique sanguinis communiione conjunctos, vel non alios, quam quos sibi suisque addictissimos norunt, in Collegio, cui assident, Defunctorum in locum surrogare & substituere possint. Cum tamen in omnibus rebus publicis in Ordines & collegia distribuendis, summi Politici maximopere suadeant, in illis recte constituendis id studiose esse observandum semper, ne plures in eis adsciscantur sanguine atque propinquitate conjuncti, nec collegium quoddam corrumpatur. *Cavendum, inquit Boxhornius Vir in tantum laudandus, in quantum Virtus, doctrina & eximia eruditio intelligi possunt, in Instit. Pol. L. I. C. VIII. 19. p. 66. Cavendum, inquit, ne sanguinis gradu propius se invicem tangentes Collegia adsciscantur,*

nam haec plures sed quasi iidem videntur, qui quanquam numero plures, pietatis impulsu & sanguinis arctissima conjunctione in ferendis suffragiis à se invicem vix volunt aut possunt dissentire: clarissimum hoc prudentissimi Viri testimonium utinam tristes experientia quotidiana non comprobaret! Ea porro adhuc sunt, prohdolor! tempora, quibus veræ & salutaris pacis Ecclesiæ amatoribus cupidissimis, & divinæ veritatis, hactenus unanimi consensu comprobata & acerrime propugnata, strenuis Assertoribus, dicam imegisse, O immane facinus! pietas & magnum meritum haberi velit, dum scilicet illi, qui pacis quamvis perveræ & DEO exosæ Statores & Auctores audire volunt, innoxios hodiernos, Ecclesiæ causam adversus Hæreticos, Schismaticos, Hypocritasque agentes Viros, calumniis plusquam stygiis onerant, sine fine erga illos sævientes, & maximo despiciatui illos habentes, eosque de ponte, si modo ipsis vires suppeterent, deturbare, & ab officiiis remove, omnibusque honoribus exuere anxie cupientes. Nullo autem convitio magis delectantur, quam quando innoxios Viros ipsorum machinationibus sese impavido & imperterrito animo opposcentes, odiosis & ad invidiam conflandam compositis nominibus sugillant, & cum ipsi omnium turbarum & rixarum in Collegiis nimia sua arrogantia & dominandi libidine insatiabili, atque innovandi pruritu auctores sint, non erubescunt, eos turbulentorum & irrequietorum ingeniorum nomine, traducere. Non audax modo, sed & atrox & infernalis calumnia est, quando ab hominibus novaturientibus, & intemperantissima dominandi & se super alios efferendi libidine præditis, omnis culpa turbata pacis, Viris innocentibus & veritatis ac pacis ut DEUS novit amantibus, quamvis jugum injusti & DEO exosi dominatus, quem æquales super æquales nullo justo titulo anhelant, pro conscientia stimulo declinantibus, & impotenti tali dominio subjici nesciis, imputatur: & nihilominus non modo aures non occludunt tam impudenti calumnia, sed & assentiuntur nescio quo fato. Sed gaudent pii, quod prædestinati sint conformes fieri imaginis Servatoris sui Rom. VIII. 29. De eo dicitur Luc. XXIII. 2. *quod tota multitudo insurrexerit contra ipsum & accusaverit eum tanquam subvertentem gentem suam, quod invaluerint dicentes: commovit populum.* Cum B. Lutero se erigunt, qui suis Convitiatoribus & cauteriatam conscientiam habentibus Calumniatoribus ita respondet, Tom. VI, Eisleb. fol. 6. a. *Ich wil, ob Gott wil, ewig leben, und bleiben in Christo unserm Herren, mit welchem ich muß unschuldig leyden solche heßliche, feindselige Tathmen; denn er selbst ist auch als ein Aufstührer, Wiederseziger und Erreger des Volcks gecreuziget. So muß die Welt dem Evangelio den Schand-Mandel*

tel anhängen, immerdar nicht anders denn aufführlich, und wiederseztg
 schelten. Das muß denn unser Herr Gott glauben, der alber Mann, und
 seinen einigen Sohn, sammt allen seinen lieben Zeiligen, darüber lassen ver-
 dammen, dargegen die zarte Welt, fromm, heilig, und seelig sprechen. Es
 wird sich aber finden, wenn der Schnee zergethet. Cedro etiam digna sunt
 verba ejusdem Lutheri, quæ leguntur Tom. II. Witteb. fol. 105. & huc, pau-
 cis mutatis, transferenda. Ich wollte gerne, wenn solche Schwärmer ja Gott
 nicht fürchten wollen, daß sie sich doch für den Leuten ein wenig schämten, und nicht
 so unverschämte Lügen schrieben: Sie sagen, daß man solle Friede haben, und hören
 selbst nicht auff, solchen Unfrieden zu stifften, wie jederman siehet und höret. Ist auch
 ihre Freude, je weiter es gehet. Quid aliud judicabis de hisce hominibus, qui
 quacunque occasione data, etiam in scriptis suis leoninam pellem adver-
 sus eos ipsis subjici nescios induunt, aculeatius & stomachosius ipsis, quia
 veritatem defendunt, insultantes, se ipsos vero reddentes hoc ipso magis
 ridiculos. Mirari sane licet spiritum in illis effrenem & maledicum,
 quando non verentur pessimis ita verbis in innocentes crudeliter savire,
 in quo imitantur illum fanaticarum sordium & portentorum plurium Ha-
 maxarium Arnoldum, qui fanaticis & calumniarum plenis scriptis con-
 cinnandis incumbens, multa maledicta in Viros optimos petulantissime
 effudit. Idem nempe faciunt, qui in compilandis & edendis novis scri-
 ptis, semper fermentum illud Arnoldinum inspargunt, & sarcastico
 suggillandi stylo mordacique calamo alios exagitant, eoque ipso mirum
 in modum sibi placent, idque eo magis, quia ob talia scripta ab hujus se-
 culi hominibus tantopere adamantur, qui gaudent per talia scripta vene-
 nata Viros bonos, quibus invident, valde affligi, in quo tamen maxi-
 mopere fallunt & falluntur. Interim non paucos horum hac præsertim
 tempestate vel piissimos sibi visos, sub speciosa pietatis & externa devotio-
 nis tegumento incedere videmus, qui tamen ab aliis pietatis causam se-
 rio & sincere agentibus, non possunt non pro simulatoribus pietatis ha-
 beri. Deprehenduntur prohdolor! inter tales sanctulos phrenetici, qui
 se in doctrina sanos, & in vita sanctos esse jactitant, foris argi, intus talpæ,
 festucam in oculo proximi accuratissime videntes, suos illos trabales in
 se non animadvertentes, qui cum in gravissimis peccatis, sibi nimium fa-
 cile & indulgenter ignoscunt, & in communibus suis erratis ad excogitan-
 das palliationes & excusationes ingeniosi sunt, aliorum tamen judices in-
 clementissimi, & Censores rigidissimi, intolerabilis sane & contumacia
 atque præsumtionis homines. Si doceri cupias, quo caractere sint co-
 gnoscendi in vita; hanc profundissima hypocrisis, & tumor pharisaicus

& contemptus aliorum, partes ipsorum averfantium studium obtrectandi, mentiendi impudentia, rancor & invidia jamdudum prodiderunt, qui rancore eo etiam progreditur illosque abducit, ut non erubescant, ea quæ alias à Viris gravibus honestis & prudentibus, puerilibus nugis & ineptiis annumerantur, quæ cum seriis collata vix anicularum digna lucubratione videntur, reipsa, ut Varro ait, *trica tenella*, in medium proferre, saltem ut animum ira & nimia indignatione flagrantem expleant & adversarii gloriæ obtrectent. Solent enim pueri iræ stimulis agitati, objicere suis consortibus, quæ ex inadvertentia & incogitantia quandoque ex ore ipsorum exivere, quorum nec ipsi tamen meminerunt. Sic etiam tales ex invidia, qua nimium laborant, & obtrectandi studio, ea in scenam producunt, & adversariis affingunt, quorum tamen hi sibi prorsus non sunt conscii, vel si forte sunt conscii, dudum doluerunt sine dubio ipsi, quod hoc vel illud verbum otiosum ipsis inconsulte & fortuito exciderit. Indignum vero est Viris Christianis, talia vel nunquam vel ante annos viginti forte semel ex ore alterius audita, post seriam facti licet pœnitentiam, adhuc proximo ad odium ei constandum objectare & exprobrare, & ut in periculum & discrimen is conjiciatur ex musca Elephantem facere, acrique & exquisito supplicio ea digna judicare, quæ vix verborum castigationem merentur: cum Christianum magis deceret, ea quæ aliquando forte per imprudentiam proximo excidisse animadvertit, tacite apud se retinere & seponere, & mitiorem in partem interpretari. O vacua ab omni fide atque expertia charitatis pectora! quibus, cum multo plura stultitiæ & superstitionis vanæ atque ridiculæ olim ex mentis imbecillis ludibrio commissæ, atque aliorum delictorum crimina & exempla, itidem facile & majori sane jure objici possent, merito illud acclamatur: *Desine maledicere, malefacta ne noscas tua, & illud usitatum: parcus ista Viris tamen objicienda memento.* Sed Sapientis est nolle *ἀντιλαοματεύειν* injuriarum mole, quibus lubens vincitur, & patientiam in gloriam advocat; patientur autem non inviti tales Censores, ut aurem ipsis vellicemus: propter talia pueri vapulant, & qui nondum ære lavantur; speramus vero ipsos ad sanctæ hallucinationis exprobrationem in ruborem dari posse, si colorem illum livor admitteret. Cogitent interim isti homines, quo regantur Spiritu, vel cujus Spiritus sint filii, non sane Spiritus S. qui amoris & humilitatis est Spiritus, sed Spiritus illius Diabolici superbissimi & impurissimi, odiique & indignationis atque invidiæ erga homines plenissimi, qui tamen in Angelum lucis se transformare, & pietatem atque justitiam egregie atque mirifice mentiri potest, ab omni licet sanctitate & justitia alienissimus, Non possum quin singulorum
arbi-

arbitrium faciam : utrum ne tali homini, qui ob scripta sua à multis hodie ob præsumtam nimix auctoritatis, sanctitatis, pietatis, sapientiæ, & amoris justitiæ opinionem, ut Diotrophes quidam in magno pretio habetur, ipseque primatum in eis gerere amat, adprime conveniat falsum illud Federici Imperatoris dictionem, quod apud Tagenonem in expeditione Asiatica Legatis Constantinopolitani Imperatoris, responsi loco est imperitus : *Dominus vester sanctum & justum se adpellat : Mirabilia est sanctitas & justitia, quæ sanctos Viros honestos religiosos benigne consuevit incarcerare (ab officio remove) & ad mortem usque macerare. Longe faciat à nobis Deus talem sanctitatem & justitiam.* Putasne per tales homines, supremos sanctitatis gradus, quod multi ejus commatis homines præsumunt, posse ascendi, mihi non est credibile, cum adhuc dumne in infimo quidem hæreant. Quoniam autem ficta & picta pietate & justitiæ fucio, orbi imponunt, bonas mentes sæpe seducunt, quo fit, ut veræ pietatis sanctitatis & justitiæ cultui hodie illudatur, ejusque negotium haut parum disturbetur. Olim longe faventius erat pietatis studium, longe major improbitatis hypocriticos & injustitiæ abominatio & horror. Sed postquam pietatis & sanctitatis ostentatio & præsumptio invaluit, & sub ipso incrementorum Christianismi prætextu & titulo pessima quæque sæpe opinio, & tantum non universa errorum fanaticorum colluvies juventuti propinatur, indifferentismo permultorum animi ita inficiuntur & occupantur, ut pravis eorum exemplis veri piorum animi excrucientur. Qui hisce veritatis corruptoribus & dominium affectantibus ac super alios eminere enixe sed impie contendentibus se opponunt, acerbissima odia in se concitant, turbatorum pacis convitio traducuntur, quasi tantum piaculum sit, ipsorum jugo non submittere collum, nec servile cum aliis ingenium esse velle. Stoliditatis & dementiæ censetur, propter gloriam DEI & propagationem veritatis iras & indignationem hominum suscipere. Supervacaneum rixandi studium & probrosa contendendi libido objicitur illis, qui de gravis licet momenti rebus, controversias movent. Finguntur logomachix, etiamsi contentio sit de gravissimis fidei articulis. Cumque in rixarum potius auctores, et eos qui veritatem quoquo modo corrumpunt, aut arrogantia & superbia sua intolerabili omnia turbant & miscent, atque corruptoribus patrocinantur, animadverti debuisset; contraria fieri videmus: Quando à pietate alienum censetur, super doctrinæ capitibus cum quoquam controvertere, & necessaria etiam certamina ferri nolunt, sed illi, qui aliorum errores vi conscientix, & ex mandato Severissimorum Edictorum Regio-

rum inducti, liberius notant, nefandi hæretificii, ab iniquis & ineptis plane Censoribus atque ridiculis rerumque imperitissimis æstimatoribus præ nimia tamen superbia & opinione scientiæ & sanctitatis turgentibus, postulantur, qui controversias motas partium studio abrepti, & præjudiciis misere fascinati, velut inanes liticulas intuentur, nec obscure, si apud ipsos staret, quidlibet pro quolibet sentiendi, statuendi, suisque verbis propriis pro lubitu proferendi, licentiam permittunt, quod merito etiam a corruptissimis seculi moribus derivamus. Illud vero vel maxime dolendum est, nihil esse tam absurdum, quin applausores hodie inveniatur, dummodo à cujusdam auctoritatis famæq; Viro asseratur. Multi hoc tempore male sanis opinionibus indulgent, & qui inter orthodoxos laudem habuerunt, quorumque in Ecclesiam extant merita, veritatem deserunt, novis doctrinis adhaerentes, non quod de illarum veritate sint à Scripturis convicti, sed quia foventur & defenduntur à Viris, quorum auctoritate capti sunt, à quibus nihil tam imprudenter prolatum tam jejune adfertum fuit, quin ex tripode dictum esse putent. Ubi illud quoque vel maxime mireris, quod illi ipsi, qui tantopere data quacunque occasione, contra præjudicia auctoritatis, ut vocant, debacchantur, & ad ravim usque abstinendum esse à præjudiciis clamitant, viderique suis volunt, se nihil hominum auctoritati tribuere, eo usque præjudiciis indulgeant, ut suis cum Ducibus in auctoritate aliqua constitutis errare, quam cum aliis rectè sentire malint, non raro improbantes sententias, quas nec cognoverunt quidem fatis, nec explorarunt; unde fit, ut sæpe ab ejusmodi pruritu innovandi flagrantibus ingeniis, ea proferantur & defendantur dogmata, quæ nunquam in loco, ubi vivunt, fuere audita & tolerata, sed potius acerrime impugnata. Multi exortis ejusmodi novitatibus & motibus quieti sedent, nullamque vel exiguam Ecclesiæ misere afflictæ aut boni publici curam in se suscipiunt; errores periculosos, sive publice sive privatim aliove modo refutare, motusque & turbas è pruritu libidinis imperandi ab hominibus intolerabilis superbiæ excitatas, sedare & in herba suppressere, aut ipsorum conatibus resistere nolunt, cum possunt & debent; Disputantibus & contendentibus simulate & externo habitu pari humanitatis & amoris testificatione occurrunt, scripta venenata & mordaci stylo famam innocentium laceissentia, cum possunt, non duriter reprehendunt & impediunt, sed scribillatoribus eadem promiscue imprimenda distribuenda & decantanda concedunt, eo que ipso iis se delectari, quia proximum, cui invident, dilacerant, & confodiunt, manifesto produnt, quæ tamen ut *βδέλυγμα* oppugnare & execranda super-
bix

biæ fructus suppressere, pro officii, quod gerunt, ratione, & ex mandato superioris tenebantur; sed cum opera sua facile tanto malo mederi possent, nolunt, sed potius silentio suo favorem majoris partis aucupari & moderationis laudem ambire, imo egregie potius cum ipsis colludere malunt. Bonæ causæ assertores & veritatis atque pacis bonique publici amantes, quando talia vident, non possunt non, ne quid detrimenti salutaris doctrina capiat, pro conscientia, cum alias vires desint, monere & noxia detegere. Si vero novorum dogmatum Disseminatores ab erroneis doctrinis spargendis & propugnandis, & à conatibus bono publico noxiis, desistere nolunt, præjudiciis suis tenacissime inhærentes, & arrogantia suæ litantes; veritatis defensores & boni publici cupidissimi, ad novos ejusmodi errores liberius castigandos & notandos conatusque salutis publicæ contrarios infringendos se conferunt, ægre ferentes, & ex animo dolentes, pacem & quietem Ecclesiæ ira novis erroribus exortis & disseminatis disturbari, bonumque publicum consiliis noxiis interverti. Quid vero inde præmii reportant, quando ita afflictæ Ecclesiæ, ac laboranti veritati nec nõ salutis boni publici periclitanti pro conscientia succurrunt? plurimorum nempe odium incurrunt, turbulentorum Hæreticum & tumultuosorum ingeniorum nomine, indigne & execrandum in modum exagitantur. Ipsi errorum patroni & Defensores, & pacis tam sacræ quam civilis turbatores quando animadvertunt, putidissimos suos errores & conatus noxios perstringi & notari, saniora docentibus & suadentibus cedere nolunt, sed ira plus quam infernali excitati, omnem bilem in Viros innocentissimos evomunt, nec ab insectationibus acerbissimis sibi temperant, omnemque culpam motuum, crassa & temeraria audacia in eos derivare conantur, qui tamen nil nisi pacem Ecclesiæ & salutem boni publici quarunt, & ut jura singulorum facta tecta & illibata maneant, ac insanæ & insatiabili dominandi & super æquales eminendi libidini obex ponatur, anxii quotidie suspiriis & desideriis exoptant, Deumque propterea precibus fatigant. Mirari vero subit animum ingenuum, dari homines, quos insolentia & nimia æstimatione sui elatos & infensissimo odio incensos, Diabolus, gubernatrice mente abrepta januaque vitiosis animi affectibus patefacta, eo furoris & dementiæ impellit, ut vultu licet & factis externis simplicitatem & mansuetudinem præ se ferant, odium tamen in proximum evomant, dum ipsos innocentes tanquam *maledicos convitiatores & Satanae satellites* accusant, quod non abstineant *mortuos dudum incineratos maledicentia proscindere, eos maliloquiis inquietare, simulque pænarum minas ob crimen nefandum*

ad

admissum ipsis denuntiant ; suos vero Nepotes ejus criminis , quod ita innocentibus temere & audacter intentant , quam maxime & manifestissime reos, dum pie defunctos Antecessores & sanctos Viros criminatioribus acerbissimis in scriptis suis insectantur , ne verbulo quidem increpant , sed ut homines potius Sanctos summis laudibus extollunt , ut tales qui sanctitate præ aliis eminentes vel portionem sanctitatis suæ tanquam superfluum largiri aliis possint , (quod scribere & asserere non erubescunt) O cæcos criminandi cupiditate animos ! O superciliosos alienarum rerum Censores , qui acuti & lyncei sunt in aliorum vitiis taxandis , in suis vero suorumq; vitiis cernendis ipsa talpa cæciores , omnisque generis vitiorum internum hominem misere depascentium & consumentium sedes & propugnaculum facti. Qualem autem sortem putabis sibi promittere posse illos Satanæ satellites (utor verbis Censoris) qui non erubescunt nomine Calumniatorum traducere omnes illos summos pie in Domino defunctos Theologos & adhuc viventes, qui mascule sese Novatoribus Ecclesiæ, in specie *Spenero* & *Breithauptio* opposuere, ipsisque plusquam temeraria audacia imputare, quod falsa dogmata, in his notata confinxerint eo fine, ut Viros pios & Orthodoxos scilicet calumniarentur ; item qui non verentur adserere & juventuti inculcare, orthodoxos defunctos Theologos Lutheranos, novis sectariis sese opposentes, per scommata Spenerum & assecelas ac calumnioso nomine appellasse Pietistas & heterodoxos ; omnes quæstiones & controversias ab ipsis Spenero formatas, fuisse nullius momenti, fuisse omnes ejusdem furfuris, exortas fuisse omnes exmero odio & invidia erga tales Viros, qui studium pietatis scilicet inculcarint, & à quibus semet donis Ecclesiam ædificandi superari quam maxime intellexerint, ideo summo odio in ipsos flagrasse &c. Quæ omnia & plura alia hic jam non recensenda ita sunt comparata, ut non solum Orthodoxi, & in Domino defuncti Theologi piissimi, quorum memoria apud omnes bonos in benedictione esse debeat, malignorum Calumniatorum titulo traducantur, totque egregia multorum in extraneis Academiis aliisque in locis summorum Virorum tanta accusatione edita in hoc negotio scripta, condemnentur, iisque injurarum innoxiiis Viris factarum nota temerario ausu inuratur, sed etiam quod maximum est Academia ipsorum patria, quæ dudum jam orthodoxias laude inclaruit, & non Speneri saltem, sed etiam Breithauptii & aliorum in plurimis fidei articulis inconcinnas, heterodoxas & offensione plenas loquendi formulas phrasas & doctrinas, non solum feliciter detexit, sed etiam censoria virgula notavit, (quam censuram ipse dissentiens

tiens

tiens & calumniator tunc temporis approbavit) eodem crimine involvatur. Quando porro in publico Scripto omnes Theologi etiam Pomeranici, dogma illud orthodoxum: quod *Bona opera non possint dici presentia in primo actu justificationis*, propugnantes; audaci prorsus pronunciato arguuntur impietatis cujusdam erga patriam & se ipsos, & hinc tam gravem censuram mereri debuerunt, ut impii vocentur; bonis æquisque animis judicandum relinquo, quale hocce convitium sit in mortuos dudum incineratos conjectum, quod tamen à Censore & aëclis ejus hæctenus notatum & reprehensum fuisse non constat. Mussitanda vero forte esset ista injusta impietatis tot bonis piisque & innoxiiis Viris jam defunctis facta imputatio, si non accederet censura aliquanto gravior, quando idem scripti Auctor, dogma sibi contrarium, quod nempe *Bona opera non sunt presentia in primo actu justificationis*, pro dogmate prorsus Papistico & errore antiquæ veritati adverso venditat, a cujus amplexu dissuadendam omnino juventutem Academicam, & ut in antiqua veritate scilicet sui dogmatis constans permaneat, monendam esse duxit. Si vero desideres, quænam sit temerarii istius pronunciati & injustæ censuræ ratio? hæc suppeditatur: Quoniam per propugnationem dogmatis: *Quod bona opera non sint presentia in primo actu justificationis*, fides mortua invehatur. Egregia scilicet & Theologo orthodoxo digna ratio, qui sibi acutius quam vel Lutherus vel omnes hujus genuini hodie socii, cernere videtur, per quam vero legis & Evangelii confusio introducitur, quod alibi ostenditur. De veritate interim dogmaris vide tractatus recentissimos, nempe *Vindicias Aug. Ludolfi pro articulo de justificatione adversus Meletema Haferungii, Novatoris Wittebergensis*; item Ejusdem Ludolfi *Considerationem responsorum à Theologis Jenensibus & Hallensibus circa controversias de illuminatione & justificatione elaboratorum, cum Epigramate adversus Langii errorem: Peccatum in Spiritum S. esse frequentissimum* p. 6 seqq. item *Petri Frisen gemischte Pietistische Zündel* p. 9. seqq. Quid vero est piis manibus Defunctorum temere insultare, quid est umbris Defunctorum non parcere, & lingua stridula incineratos inquietare, si hoc non est? Certe quando Orthodoxi Theologi pie defuncti cum Scriptis suis ita sollicitantur, exagitantur, & in ludibrium vertuntur, quando ita Orthodoxia & Orthodoxi temere & audacter vapulant, quando tot vitia, tot scelera, tot fraudes, tot nequitia beatissimis Defunctis imputantur, ut ab Indifferentistarum hodie satore & parente Arnaldo, vix plura in orthodoxos cumulentur, atque sic orthodoxi nostri Theologi eodem numero habentur, quo sceleratissimus quisque, dum maledicta in eos conjecta, tanto sunt numero & vehementia, ut vix credideris ab

C

ani-

animo hominis Christiani, nedum Theologi talia proficisci potuisse: quid putabis de illis, qui ad gubernacula sedent, quando ad talia silent, eaque suo silentio probant, & hos ipsos extreme odisse occipiunt, qui horum Calumniatorum furoribus occurrere sustinent; ipsos vero calumniatores tales, tanquam Sanctos & pacificos laudant, humaniter tractant, excusant? Hem de testandam hypocrisin! Quis enim non videt, præsentiam horum hominum justitiam & sanctitatem in manifestam abire hypocrisin? sicque tandem, ut B. Neumannus judicat, Sancturientem talem turbam, prolem semper vitiosorem parere, donec viperinum γεννημα Pharisaorum excludat. Videant isti homines, qua arte fieri possit, ut Lectores ipsorum calumniis atque hypocrisi quam experientia contrariae fidei habere malint. Tantane autem incuria atque oscitantia tractantur officii partes, ut ne quidem, quod in oculos incurrat, cernamus? an ita pudorem omnem decoxerunt & consumserunt, tam rigidi Censores, ut in re manifesta voluntarie cæci sint, interim ex mero præjudicio & odio putidissime calumniari alios non vereantur? Sed forte hypocrisi suæ pietatis speciem præferentes objicient: talia ἐγκλήματα Viris orthodoxis objecta, nunquam ipsis fuisse audita. Verum prætextui hic non est locus ad culpam levandam, cum hæc ἐγκλήματα dudum fuerint indicata, ut ignota esse nequeant, juventuti quippe Academicæ in calamum ab Auctore dictitata, imo in publicis scriptis etiam relata. Et quid dicemus de eo, quando in publica Disputatione Dn. D. Balthasar, ex juvenili impetu, beato Doctori & Professore Theologiæ Celeberrimo, Rangoni, immortaliter etiam de Ecclesia merito, qui pro veritate divina pure, illibate & incorrupte proponenda & acriter defendenda sedulo semper laboravit, hoc pro turpi crimine objectat, incusans eundem, quod insatiabili pruritu litigandi aliosque innocentissimos Viros heterodoxias arguendi flagaverit, plura quoque ad famam ejus minuendam in Historia sua Pomeranica congerens, procaciterque B. Viri memoriæ per malevolentissimas obtreccionem illudens? Qua fide enim egerit Dn. Auctor in scripto compilando, vel ex putidissimo mendacio constare potest, quando asserit; Dn. Socerum suum nempe D. Gebhardi noluisse officium illud Generalis Superintendentis, quo sub imperio Danico in Pomerania functus erat, diutius retinere, quam ad tempus, quo Pomerania Danis subjecta esset; libentissimo dehinc animo officium suum tradidisse Dn. D. Krakevitzio. Quod vero quam sit à veritate alienissimum, inter alias circumstantias notissimas, adparet ex supplice libello, quem Dn. D. Gebhardi post mutatum imperium Danicum, Illustrissimo Regimini Suecico Stralefundi obtu-

obtulit, ubi verba ultima, quibus commovere voluit Illustrissimum Regimen, ut pro ipso intercedat, ne Dn. D: Krakevitzio officio suo cedere cogatur, ita Germanice sonant: Er würde, wenn Er nicht sollte bey der Superintendentur beygehalten werden, mit denen seinigen ganz ruiniret seyn, wäre schon 33 Jahr Professor gewesen und gieng almählig zum Grabe zc. Non majori etiam candore versatum per omnia fuisse Dn. Auctorem in exponenda vita B. Rangonis, cuilibet legenti obvium. Qui sane obrectator impudens, in parte quadam felicitatis suæ potius reputare deberet, si ipsi adhuc contingere posset esse tam felici, ut ad pedes tanti Gamalielis sedere, & ex ore doctissimo puram & sanam doctrinam capere ipsi licitum foret, quam ut maledictis eum laceraret & figeret, & nimium contentionis studium. ipsi objiciens, fædissimis convitiis, quo famæ ejus detraheret, ex livore profcinderet. Tales obrectationes ex malo affectu magno numero congestas amarissimas, cum quilibet vel apud Auctorem ipsum legere possit, vel etiam in scripto publice edito, in quo fama trium pie in DEO defunctorum Theologorum B. Rangonis, B. Mayeri & B. Wurffellii adversus Cavillationes Balthareanas defenditur: mirandum maximopere est, istam petulantiam juvenilem profus inultam & impunitam fuisse dimissam ab iis, quibus pro officii ratione incumbit, ut Antecessorum suorum & Virorum optime de Ecclesia Pomeranica meritorum famam, à petulantissimis insectationibus vindicent, cum alias Leonibus mortuis vel timidi insultare possint. Sed cum forte aliorum quorum laudibus nimium favemus gesta, toties per publica judiciorum decreta, unanimibus sententiarum suffragiis, ab idoneis rerum æstimatoribus jurisque peritissimis Viris, pro injustis & perperam factis, legibusque difformibus, in publicis Scriptis jam declarata & judicialiter convicta, nude saltem recensentur & allegantur tanquam res judicata, pro tanto hoc reputatur crimine, *mortuis & incineratis* impacto tanque nefario ausu, ac si ipse Lucifer nunquam auderet tam tetra & abominanda convitia in aliquem jaculari, nihilque impurius ex inferni faucibus, tota furiarum cohors exhalare posset. Merito autem exponi debuisset, in quonam specialitet consistat illud tam execrandum tam detestabile facinus & maliloquium, quo *umbria defunctorum non parci* dicitur, ne fucus fieri ignaris videatur, & sapientes credant, Censorem vel à sopore fuisse oppressum, vel ratione destitutum, aut insignem stuporem hic simulari. Non accusatoris sano ingenio res judicatur, extent oportet expressa tanti criminis & horrendi convitii vestigia, ubi, qua ratione, quo tempore maleficium sit commissum; nec sufficit, ut accusator amplo boatu ad accusandum assurgat, atque Gentilium in mo-

rem omnes Dæmones ad vindictam provocet; nota enim sunt Gentilium crimina, quippe qui doctrinæ Christianæ assertores & Vindices, omnium calamitatum causas allegabant, Deosque ac Deas omnes poscebant Vindices, ad religionem Christianam penitus extirpandam. Juxta Ciceronem merito postulatur ab omnibus, ut ab iis se abstineant maxime vitiis, in quibus alterum reprehendunt. Maleficum quendam si adduxeris, aut crudelem, cavendum erit semper, ne qua in re asperior, aut inhumanius, or fuisse videare. Calumniatorem & Convitiatorem si accusaveris, providendum diligenter, ne ipse in hac pice hæreas ad collum usque, aut penitus immersus sis; omnia postremo, quæ reprehenderis in altero, tibi ipsi vehementer fugienda. Etenim iuxta Ciceronem non modo accusator, sed ne objurgator quidem ferendus est, qui quod in altero vitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur; Cognosce, inquit, in Orat. IV. in Q. Catilium Divinatio dicta p. m. 66. quam multa esse oporteat in eo, qui alterum accusat, ex quibus si unum aliud quod in te cognoveris; Ego jam tibi ipse istud, quod experis, mea voluntate concedam: primum integritatem atque innocentiam singularem, nil enim est, quod minus ferendum, quam rationem ab altero vitæ reposcere eum qui non possit sua reddere; Et alibi idem Cicero ab atrocitate accusandi dehortatur his verbis: In hac causa accusandi, tuam prudentiam desidero, quod homo cum sis, tam ingenio quam etiam doctrina excellens, genus tamen hoc causæ quod esset, non videris; arguis; non est satis, accusas, eum, qui causam habet, aut meliorem quam tu, aut parem. Hæc non modo mirabilia, sed prodigiis similia. Non habet eam vim tua accusatio, ut reus condemnetur aut necetur. Externi hi mores sunt, usque ad sanguinem incurrere solent odium aut levium Græcorum, aut immanium barbarorum; Nam quid aliud agis, quam ut in loco non maneat reus? ut domo careat? ne cum optimis rebus fratribus, ne cum avunculis tuis, ne cum consobrinis tuis, nec vobiscum vivat? ne sit in patria. Non autem tu hunc patria solum privare vis, sed & vita. At istud ne apud eum quidem Dictatorem, qui omnes quos oderat, multabat morte, quisquam egit isto modo; ipse jubebat occidi, nullo postulante, quæ tamen crudelitas aliquot annis post, est vindicata. Et mox: Canes aluntur in capitolio, ut significent, si fures venerint. Quod si quoque canes luce latrent, cum Deos salutatam aliqui venerint, opinor iis crura suffringantur, quod acres sint etiam tum, cum suspicio nulla sit. Simillima est accusatorum ratio; alii vestrum anseres sunt, qui tantummodo clamant, alii canes qui & latrare & mordere possunt. Cibaria vobis præberi videmus. Vos autem maxime debetis in eos impetum facere qui merentur, hoc populo gratissimum. Deinde si voletis etiam tum, cum verisimile est aliquem commisisse, in suspicione latrato te, id quoque concedi potest. Vid. Cicer. Opera in Orat. II. pro Sexto Roscio Amerino. p. m. 31. Nempe Cicero docet,

cet, omnes accusatores se abstinere debent ab iis vitiis, in quibus alterum reprehendunt; Hoc si accusator temerarius attendisset, ab accusatione tam gravi in puncto calumniarum & convitiis abstinuisset, ad minimum, cautius convitium sparsisset, & accusationis virulentiam temperasset; nam nihil hactenus scripsit, aut egit, ubi non ipse commissum convitii maleficium, quod aliis nefario ausu affricat, in se ipso reperiri ostendat luculentissime, ita ut non solum singularis audacia appareat in ipso, & criminandi socio, sed etiam, ut cum Cicerone loquar, summus furor atque amentia, Quæ enim quæso! audacia est, innocentem & plane immerentem per literas clandestinas ad aulam deferre, ut hominem perditissimum, eo fine, ut, quando falsum crimen quasi venenatum aliquod telum fuerit jactum, saltem Magnatum odium erga ipsum incitetur; quæ hæc est callida & malignosa jurium interpretatio & applicatio! quæ hæc est justitia in jure civili præscripta, aut lege naturæ, communique jure Gentium sancita? In scriptis suis contumeliosissime in aliquem invehi, & animo inverecundo pessimeque ac impudentissime convitiis aliquem configere, & verberare tanquam hominem turbidum & inquietum Hæreticem, contra quem preces dirigendæ, ut ab eo respublica liberetur. O detestandam calumniam ejus, qui Satanæ furiis agitatus & concitatus ad omnes affectus impetu rapitur, impiaque consilia super cubili nefarie excogitata, impotentius etiam in eo exsequi studet! ut maledici Convitiatoris notam alteri inurat, cum ipse sane arte cavillandi eo usque emineat, ut nihil sit dedecore isto detestabilius. Neque enim calumniarum adhuc est finis, perjurii crimine etiam innocentes erant accusandi, quia *jurisjurandi religionem parvi habere dicuntur, illamque violent, quoties lubet.* Nescio vero an hæc improbe magis quam imperite scribantur; certe atrox à Censore inferitur injuria innocentibus, nunc quidem non tam contemtu, quam ineptiarum in quas calumniandi libido se induit, miseratione vindicanda. Sed tuam, qui talia scribis, maximopere etiam atque etiam obsecro & obtestor conscientiam, annon sentis ipse internum hic accusatorem, stimulum pungentem, & mordentem canem; nunquam tam alte ullius conscientia sopita esse solet, quin eorum, quæ perperam fecit, aculeos sentiat. Salutem publicam supremam legem esse debere, frequenter multi in ore habent & calamo; huic privatam salutem multis parasangis esse postponendam, omnes norunt, & juramento etiam semet obstrinxerunt, quod nunquam aliquid velint tam eniti, quam publica commoda promovere, alta voce confirmarunt, se quicquid in officio susceperint, id omne boni publici causa se suscepturos esse; tantum abesse debere, ut aliquam bonam

gratiam apud hunc vel illum sibi quæsiuisse videri velint, ut multas etiam similitates partim obscuras partim apertas bono publico tamen non inutiles sed proficuas suscipere promptissimi esse velint, siquidem Clementissimi Regis in omnibus voluntatem, Reipublicæ tam sacræ quam civilis dignitatem & emolumentum, adeoque boni publici, omniumque qui ei præficiuntur, salutem, omnibus comodis propriis & rationibus præferre oportet. Verum cogitent illi, qua ratione iurijurando satisfecerint, qui cum ex mandato Serenissimi eo eniti summa ope debuerunt, ut in locum demortuorum ii qui dignissimi essent commendando surrogarentur & sufficerentur, imprimis propriæ famæ & existimationis, suæ avaritiæ, suæque novæ dominationis stabiliendæ, parum vero vel nihil omnino boni publici rationem habendam esse censuerunt; qui id præcipue sibi negotii datum esse credunt, ut in Collegiis potentia, dominatu & imperio super alios emineant, generis vetustatem & familiæ amplitudinem conservent, quamvis sæpe Nepotes & alii, quos sufficiendos præ dignioribus quærunt, indignissimi sint tali officio, ita ut per dies vitæ quandoque nullum capacitatis suæ specimen edant, morbum etiam quando se Viros exhibere pro officii ratione debent mentientes, quod adeo verum, ut inter omnes in tota provincia Sapientes constet, publicum hac ratione non semel fuisse defraudatum. Ego vero totus horreo & contremisco, quando considero dari homines, qui præfricta mente à spiritu mendacii seducti, Viros bonos nihil præter publicum commodum quærentes violati iurijurandi temere insimulare non erubescunt: cum tamen ipsi mente à Diabolo fascinari, omnia ad suam & suorum utilitatem referunt, fidem juramenti quo se DEO & publico adstrinxerunt sæpe decoquentes, idque unice spectantes, quod tum suis tum suorum rationibus putant conducere, parum solliciti quomodo consulatur salutem publicæ, utrum digni an indigni sint, qui in locum Defunctorum succedunt, utrum dona ad officium tale requisita, per præscripta à Serenissimo specimina edenda satis sint explorata, necne, modo habeant, qui suarum partium sint, ut hac ratione factum, insolentiam & superbiam contra renitentes & ipsorum actiones detestantes eo potentius exercere, sicque validiores esse possint ad opprimendos, vel sub specioso titulo ab officio removendos innocentes, quos ad suas partes una cum aliis pertrahere vel juxta voluntatem suam flectere nequeunt, sive injecto metu non præstiti laboris debiti, sive proposita etiam spe majoris delectationis, utilitatis, honoris & intimioris amicitia. Cogitent etiam illi, annon jusjurandum aperte violent, qui religioni sibi non ducunt, legibus & statutis, apertissimis & clarissimis verbis supremi Legislatoris conceptis,

conceptis, & per longiorem observantiam & usum diuturnum conformatis contravenire, novaque interpretatione nunc demum sensum legis, qui clarissimus, pro lubitu, & pro intolerabili aliis fastu & insolentia restringere, cum tamen ipsimet, (testem provoco ipsorum conscientiam) olim proprio exemplo non simplici vice, legem claram & perspicuam confirmarint. Quæ vero est hæc arrogans animi nimia opinione inflati de se persuasio? Sane si mica conscientia his superesset, ut vel tantillum jurisjurandi religione tangerentur, non ita animi vanitati dediti levitatem proderent. Videant vero isti, qui, cum pro auctoritate qua valent, & sancto officio quod gerunt, debebant & poterant audacter & familiariter alios monere sui officii, ut jurisjurandi memores, severe sancitam legem strenue servarent, non solum id non faciunt, sed etiam ipsi novam interpretationem si non suppeditent, tamen approbant, sicque in favorem unius alteriusve, legem quantum in ipsis est, evertere vel perfringere, animosque jam supra modum intumescentes, & magna sui æstimatione turgidos, ad superbiam magis extollere conantur, & si verum fateri fas est, novarum litium & turbaram hac ratione auctores existunt, quicquid etiam gloriantur, & videri velint, se anxii suspiriis nil nisi pacem & concordiam anhelare, ad eamque restituendam litesque omnes extinguendas & funditus tollendas enixissime laborare. Cogitent, annon ipsi salutem publicam, quam ut supremam legem sibi semper ante oculos versari amplo, sed falso ore crepant, negligant potius, dum non pro virili id omne, quod in ipsis est, impendunt, ut ii, qui suam eruditionem præclaram, editis egregiis speciminibus, omnibus testatam dederunt, soli ex mandato & voluntate Serenissimi Regis ad honores & dignitates evehantur, cæteris nondum digne & recte exploratis, voluntati quoque Regis ex æsse satisfacere renuentibus, rejectis & postpositis. Putantne alios, quibus salus publicæ cordique est, esse tam bardos & stupidos, ut hypocrisin detestandam, & omnibus ingenuis abominabilem, qua DEO & Regi illuditur, non animadvertant? Quis adeo simplex & credulus foret, ut fucatam istam & pictam pietatem, qua tales cujuslibet rei simulatores & dissimulatores, diu hætenus orbi imposuerunt, non perspiceret, cum pietas illa simulata tandem *μόρφωσιν* suam & speciem non retinet? Hæc omnia autem satis testantur, quid boni & justii inesse possit ejusmodi Censoribus cum suis complicibus, quando ejusmodi scripta convitiis & calumniis refertissima in dias luminis auras exire faciunt. Si enim cum Collegis præsentibus, & Viris quorum candor & innocentia dudum apud omnes bonos innotuit, ita agitur, quomodo existimandum est agi cum extraneis, absentibus, mortuis,

&

& qui defendere se amplius non possunt? Exemplum triste nobis sistit incomparabilis ille & de Ecclesia Pomeranica meritissimus atque à veritatis amore & non fucata pietatis studio omnibus pergratus & acceptus B. Rango, qui post pia fata etiam effugere non potuit, quin præter meritum acri & mordaci stylo exagitaretur, & mendacissimis calumniis proscinderetur. Quæ cogitatio etiam me movet, ut penitus in animum inducam, non credere Sanctulis nostris modernis & Justitiariis, quantamcunque etiam pietatem & justitiam præ se ferant, quantaque religione etiam candorem & conscientia integritatem semper prætexant. Movet me hæc cogitatio, ut doleam vias eorum, qui ex peregrinis locis huc veniunt ad repetendum jus; Si enim ita agitur in incolarum rebus & causis manifestis, in quibus etiam ab extraneo Judice jam dudum judicium factum ex amissum est, ut nihilominus, misericordia erga personas miseras & omni humanitate exuta, istæ proferantur eo usque, donec pars læsa tædio sumtuuum impendendorum & molestiarum devorandarum defatigata, cogatur justitio longiore non inhibito de jure suo decedere; quomodo agi sæpe existimandum in causis eorum, qui aliunde veniunt ad jus adipiscendum, quo pacto ibi semper ex æquo & bono jus administrari censendum? Plura jam non addo, quod tamen in proclivi esset, nisi illius saltem mentionem etiam obiter hic injiciam, quod ridiculi isti & infelices virtutis alienæ æstimatores eo etiam stultitiæ progrediantur & prolabantur, ut non solum qui verus ille Diaboli coccysmus est, quicquid impietatis, vitii, turbarum hic vel ibi suboritur, aliis, qui suarum partium non sunt, adscribant, sed etiam, quæ sunt ipsorum & sodalium blandæ persuasiones, sibi soli videntur sapientes & scientes, unde est, quod in scriptis ipsorum aliis vilitatem ab ignorantia & ἀπειρία quam utramque ipsis exprobrant, false satis imo importune ac proterve objectam animadvertamus; quo ipso denuo apertis indicii produnt, quod lingua & oculis à solertissimo illo mille insidiarum architecto sint fascinati, dum tenebris intellectus circumfusi, propriam turpitudinem non agnoscunt; nempe aliis impudentius per scomma & ex mero calumniandi studio objiciunt ignorantiam & inscitiam, nullo tamen testimonio probatam; cum tamen ipsi recogitare deberent, dudum jam in publicis scriptis, ipsis suam inscitiam non solum binis vicibus objectam, sed apodicticis etiam argumentis demonstratam esse, (de quo vide Dn. D. Ern. Joach. Westphalij de fatiis atq; usu Studij juris feudalis in Germania meditationem practicam pag. 56. Nec non Tractatum de Juris Romani indole & obligandi diversaratione & dignitate in foris apud Romanos & Germanos p. 137.) ut nihil, quamvis sibi excellenti & singulari scientia se omnes anteire videantur, re-

pone-

ponere habeant, adeo enim ipsis ruditas & in historia juris ignorantia est ob oculos posita, ut provocati licet, æternum tamen silentium tenere necesse habeant. Et nihilominus non verentur alios, præ indignatione animi, ob ignorantiam suam scilicet, increpare, & falsissimis criminatio- nibus aliisque acerbissimis insectationibus illos laceffere, atque ipsis, ne- scio, an improbe magis quam imperite simul objicere, quod inutilia atque ad professionem nihil spectantia, nullumque usum habentia, tractent. Quod si vero isti homines tempus illud, quod in fimeto quorundam Vete- rum Scriptorum unice consumserunt, bonorum Auctorum, imprimis recentiorum lectioni tribuissent, imo vel solis rerum novarum erudita- rum Codicillis legendis aliquid temporis darent, & sic ultra Bartoli & Bal- di, aliorumque quorundam antiquissimorum Scriptorum sancita & insti- tuta, in studiis saperent, nec in suo apparatu MSCto à Majoribus accepto, omnem eruditionem includi inepte & ridicule putarent, omneque illud, quod à concepta suarum opinionum formula alienum est, repudiarent, atque ut inutile rejicerent obnoxii ingenii homines, non ita profecto mo- dernis & peritissimis rerum & eruditionis æstimatoribus, turpiter se darent. Sed his hominibus nimia sui opinione inflatis & tumidis nemo est sciens, nemo sanctus, qui Syrracticis ipsorum molitionibus & conatibus se oppo- nit. Ex cælo vero scilicet ipsi eruditi sunt, & gradibus perfectioni beato- rum proximis inclyti, qui ideo ex ludibrio vanitatis vituperant alios. Quis vero tandem cum tantis gradibus sanctitatis & scientiæ, quibus superbire seu humiles esse intendunt, se componet, quando omnes alios præ se con- temnunt eosque sugillant, tanquam impios rudes & rerum imperitos? Quasi vero adeo robusta in sua professione eruditione & scientia polleant, ut in toto literato orbe omnibus jam, quales quantique sint, palam osten- derint, qui omnium Eruditorum ore jam jactentur, ac si profunda erudi- tionis copia, in sua professione nullos habeant pares, quales vix aliquot secula tulerint Viros. Quod igitur felix faustumque sit, expectabimus ab ingenii Virorum tam Sapientum & profunde Doctorum solidum Juris- prudentiæ Systema, iis doctrinis innixum & principiis, quæ sufficere arbi- trantur ut ad solidam juris scientiam perveniatur, quo discamus, quamnam sit illa una atque altera disciplina, quæ studio juris adminiculum præstare eique adjungi vel præmitti debeat; quamnam vero è contra sint ad studi- um juris profus inutilia, ut ea juris Cultores evitare discant. Sed Omnes Seculi & Sanctulorum atque sciolorum talium molestos! Præter imus vero nunc alia hinc inde in literis & scriptis, quæ cavillis artibus & crimi- nationibus sunt impleta, objecta Viris bonis probra & maledicta, quibus se ipsos reddunt mirabiles & ridiculos; cum putamus hæc sufficere posse,

D

ut

ut Scripturientium ejusmodi calamus quodammodo coerceatur & dicacium loquacitas refrenetur, modo paulo diligentius expendere vellent, quam omnem pene exuerint humanitatem, omnem deposuerint Christiano pectore dignam charitatem, quando in innocentes, à quibus nullis impulsu inimicitiiis, nulla privatim læsi injuria, ita in suis scriptis sarcastico stylo concinnatis debacchantur. Tantum vero abest, ut veræ paci cum DEo consequendæ, viam sese aperuisse credi possit, ut potius magnam fenestram nequitia & bipatentes portas calumniatoribus & Convitiatoribus aperuerint, & plura atque innumera hic dederint hypocriseos documenta, quibus suave pietatis & pacis nomen prætexitur, Ipsi quidem videri volunt, ac si strenui sint Vindices famæ & existimationis pie Defunctorum; Cum tamen alibi eos fovent, & ut Sanctos usque in cœlum extollunt, qui in famam Doctorum in cœlis triumphantium & optime de Ecclesia Christi olim meritorum, & adhuc merentium, grafari, sanctosque istorum cineres contaminare eosque tepiditatis in Christianismo promovendo arguere, temerario ausu sustinuerunt; interim præjudicio misere fascinati, quo ipsis vera videntur falsa & bona mala, quacunque occasione, quasi ad hoc conducti, & ad oram maris Balthici quasi constituti inquisitores & malorum morum Observatores juriumque Statores, revera Eversores, omnes Ecclesiæ causam sedulo agentes, ex pruritu gloriolam sibi acquirendi, aculeatis suis scriptis pungunt & dilacerant; quid istis conatibus fingi possit indignius, bonis æquisque mentibus judicandum relinquo. Illud vero jam præteribo, quod jurisjurandi violationem innoxiiis Viris objectam in eo etiam quærunt, quod scilicet admonitiones & reprehensiones Superiorum admittere nolint, Miror sane quando Dn. Censor non cautius convitia spargere didicit; aliis imputat falso crimen inobedienciæ, quo admonitiones & reprehensiones omnes ab ipsis sperni contumeliose adserit, qui tamen nullius ferre criminis magis reus est; quando non desinit, rejectis & spretis tot Supremi Magistratus Interdictis & Rescriptis non simplici vice iteratis, de vitanda in sermone & scriptis omni dicacitate, voces contumeliosas ubique spargere & eructare; cum interim adversarium suum, quem sibi elegit, nullius talismodi criminis ex vero arguere possit. Talis enim obedienciæ denegatio, quæ datur in rebus, quando injusta desiderantur, & quæ juribus aliorum contraria sunt, cum jurisjurandi violatione nil commune habet, nec ad peccatum accedit, sed illa quæ alteri scribitur hinc dica, ad fædissimam calumniam accedit, vel potius quanta quanta est, mera calumnia est. Non possum quin Censori hic susurrem in aures

pro-

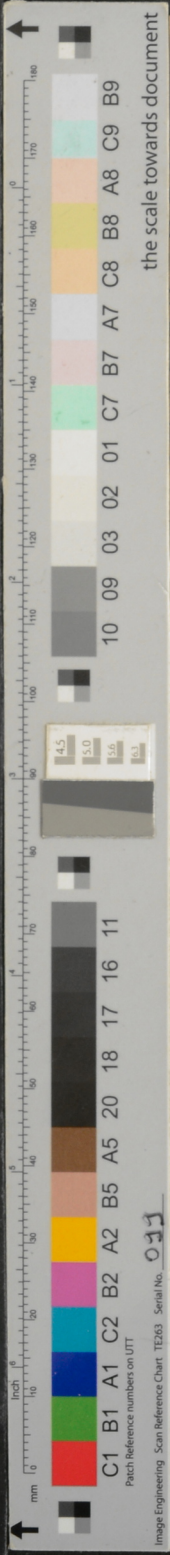
propria ipsius verba, quæ exstant in Disp. de pœnis Hæreticorum p. 10. & ita habent: *Qui, Accusatoris vel Delatoris munere fungi cupit, prius bene perpendat L. 25. C. de probat. Ibi, sciant cuncti Accusatores, eam rem se in publicum deferre debere, quæ sit munita apertissimis documentis vel iudiciis ad probationem indubitatis & luce clarioribus expedita. Nam si quis innocentem vel deferat vel accuset, præterquam, quod ad restitutionem honoris, fama, sumtuum & damnorum condemnandus sit, etiam extra ordinem, velut calumniator puniri potest.* Hæc verba si Dn Censor penitus animo volutasset, nunquam ita hætenus frustra laborasset, ut cumulando ubique tot falsa ἐγκλήματα omniaque Cavillis ac criminationibus implendo, Viros bonos & veritatis Defensores veræque pacis cum DEo & conscientia amantes ab instituta veritatis defensione deterrere præsumeret, si quidem omnes isti conatus sunt irriti, si vel mille plaustra ejusmodi convitiis onerare & in eos effundere vellet. Quare utimo Censori illud reponendum quod Cicero in Orat. pro Ligario p. m. 809. ad Senatum dicit: Vos parvistis, cum paruit nemo. Reprehendo igitur? Minime. Neque enim licuit aliter vestro generi, nomini, familiæ, disciplinæ; sed hoc non concedo, ut quibus rebus gloriemini vobis, easdem in aliis reprehendatis. Ipsi interim pii & boni, quando considerant, quæ fata semper vere pios exercuerunt, non duriter & ægre ferunt, quando Sannionum & Calumniarorum morsus adeo effugere non possunt, quin coangustari se ab illis & premi nonnunquam videant: illud semper hætenus veri DEi Cultores experti sunt, sed inde non statim commoventur, ita ut justo acerbius ipsis succenseant; sed potius ingenue eos hortantur, ne, si forte commoti sunt, illico immaniter debacchentur; aut, ubi super cubili nefaria consilia excogitarint, ea impotentius exsequantur, sed justitiam colant, DEumque ut par est, vereantur. Tandem dicacitate ipsorum notata, in DEo justissimo rerum Judice & integritate conscientia, omne perfugium, omneque suum quærunt solatium, atque hinc pacem & animi tranquillitatem unice sibi pollicentur, parum curantes istorum hominum criminationes atque insectationes, à quibus maledico ore, ut pacis turbatores & turbulenti homines traducuntur, qui tamen ipsi nil aliud agunt, quam ut tranquillitatem Collegii, in quo sunt, turbent, & affectibus occæcati, consilia corde structa, in perniciem illorum, qui ipsorum partibus, ex servili ingenio, cum aliis, ad servitutem pronis animis, addicti non sunt, dirigant, Sapientiorum judicia justa nihil attendentes. Equidem quia sibi solis Sancti & scientes videntur, ideo omnia sua consilia DEo placere putant; sed evilescit merito, apud probos & à partium studio alienos,

&

& passim contemptui est, quod in talium hominum oculis sanctum & iustum. Agnoscite hoc, qui vobis videmini tot gradibus pietatis inclyti. Agnoscite *πρόνοιαν* DEi circa Dilectos suos admirabilem; percipite quod vobis absolum. Quos fastiditis & tanquam purgamenta hujus mundi, & omnium peripsema blasphematis, eos in sinu DEus fovet. Jeremia maledicebant omnes C. XV, 10. qui tamen erat Dilectus DEi. Protegit DEus, quos ejectos, & omnibus honoribus privatos atque ad Garamantes relegatos vultis. Cum Davide vobis acclamant Ps. LXII, v. 4, *Quousque irruit in hominem, & insidiamini omnes Viro ut interficiatis, quasi parietem inclinatum & maceriam impulsam. Profecto de tollendo eo consultant, delectantur mendacio, ore suo benedicunt, sed corde maledicunt; Verum DEo subiecta anima mea, quoniam ab ipso patientia mea; profecto ipse est petra mea, & salus mea, & refugium meum.* Et ex Ps. XXXV, 15. seqq. *Adversum me latati sunt & convenerunt, congregati sunt contra me Claudi, cum tamen ego mihi non sum conscius; Lacerant & non quiescunt; cum Hypocritis subsannarunt me, subsannatione, frenduerunt super me dentibus. Domine tu me respicies. Nec non ex Ps. CXL, v. 1-9. Eripe me Domine ab homine malo &c. cogitarunt supplantare gressus meos, absconderunt superbi laqueum mihi &c. DEus meus es, Domine, virtus salutis mee &c.* Agnoscite hoc, DEus ornat, quos ut humiles & sordidos conculcatis; cum proscinduntur convitiis, lato & tranquillo animo exultant, & vel in inferno sibi caelum paratum inveniunt. *Hac est gratia apud DEum, si quis propter conscientiam suffert contumeliam, & prater meritum affectus est malis.* Equidem mundus claros & longos natales genusque & proavos requirit. Nam audias, quod in ore sæpe habeant Majorum stemmata, & inde se jactitent, quod ex ampla familia nati; hinc Psalmista Ps. XLIX, 12. seq. *Internum eorum, domus eorum in aeternum, & tabernacula sua à generatione in generationem, & celebra reddunt nomina sua super terram, sed robur eorum putrescet, infernus erit habitaculum ipsorum.* Nimirum DEus claros Natales non semper in numero habet. Jeremias ex Anathot prodierat, suburbana quadam Sacerdotum villa. Amos ex Bubulco Propheta factus. *Quis scit Dominus DEus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in caelo & in terra, suscitans è terra inopem & è stercore erigens pauperem, ut collocet eum cum Principibus, cum Principibus populi sui.* Ps. CXIII, 5. 8. Multorum ergo gloriæ nihil detraxit, quod Parentibus cum vilissimæ artis hominibus, tum ipsis etiam Colonis prognati fuerint, eo ipso admirabiles visi, quod illustri DEi gratia à Vulgo fuerint segregati. Nimirum illa persuasio & animi Elatio, qua super alios eminere gestiunt alii, præstigiae sunt, quas fraudum & nequitiarum Architectus, pro calliditate & impostura sua struit hominibus, ut incautos & imperitos decipiat. Versuta igitur filia Diaboli discamus & fugiamus, sic pax restituetur; cur enim non consociarentur, atque inter se concordessent illi, qui iisdem legibus devincti tenentur? Utinam ii, qui possunt, omnem auctoritatem conferrent ad Collegas & socios in fraterna concordia perpetuo continendos! Fiet hoc, ut pax amissa restituetur, si tumultuum Auctores libidinem dominandi & super alios eminenendi, iisque imperandi, refrenent & compescant, cum aequalibus ita vivere incipiant, ut idem omnium sit consensus, & inviolata maneat cujusque jura, factaque & testata servetur libertas, iracundia mitigetur, quæ inimica consilio & rectæ rationi; Denique si turbatores pacis, utilitatibus publicis postponant suos affectus, compescant iracundiæ cupiditatem, qua nihil in corporibus humanis vehementius, quod pacem ægrius patiat.

Lorenz
Buchbinder
in ROSTOCK

leo enim ipsis ruditas & in historia juris ignorantia est
 ut provocati licet, æternum tamen silentium tenere
 nihilominus non verentur alios, præ indignatione
 iam suam scilicet, increpare, & falsissimis criminatio-
 nissimis infectationibus illos laceffere, atque ipsis, ne-
 magis quam imperite simul objicere, quod inutilia atque
 nihil spectantia, nullumque usum habentia, tractent.
 mines tempus illud, quod in fimeto quorundam Vete-
 nice consumserunt, bonorum Auctorum, imprimis
 ni tribuissent, imo vel solis rerum novarum erudita-
 ndis aliquid temporis darent, & sic ultra Bartoli & Bal-
 rundam antiquissimorum Scriptorum sancita & insti-
 tent, nec in suo apparatu MSCto à Majoribus accepto,
 m includi inepte & ridicule putarent, omneque illud,
 arum opinionum formula alienum est, repudiarent,
 cerent obnoxii ingenii homines, non ita profecto mo-
 rerum & eruditionis æstimatoribus, turpiter se darent.
 imia sui opinione inflatis & tumidis nemo est sciens,
 yrracticis ipsorum molitionibus & conatibus se oppo-
 licet ipsi eruditi sunt, & gradibus perfectioni beato-
 ti, qui ideo ex ludibrio vanitatis vituperant alios. Quis
 ntis gradibus sanctitatis & scientiæ, quibus superbire
 endunt, se componet, quando omnes alios præ se cong-
 illant, tanquam impios rudes & rerum imperitos?
 ulti in sua professione eruditione & scientia polleant,
 rbe omnibus jam, quales quantique sint, palam osten-
 a Eruditorum ore jam jactentur, ac si profunda erudi-
 professione nullos habeant pares, quales vix aliquot
 os. Quod igitur felix faustumque sit, expectabimus
 tam Sapientum & profunde Doctorum solidum Juris
 iis doctrinis innixum & principiis, quæ sufficere arbi-
 m juris scientiam perveniatur, quo discamus, quænam
 era disciplina, quæ studio juris adminiculum præstare
 ramitti debeat; quænam vero è contra sint ad studi-
 tilia, ut ea juris Cultores evitare discant. Sed O mo-
 lorum atque sciorum talium molestos! Præter imus
 inde in literis & scriptis, quæ cavillis artibus & crimi-
 pleta, objecta Viris bonis probra & maledicta, quibus
 rabiles & ridiculos; cum putamus hæc sufficere posse,

D

UE